

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

Teatrul muncitoresc „Semănătoarea” este îndrumat de Teatrul Giulești, al cărui reprezentant este MIRCEA CRUCEANU, un actor cu o bogată experiență scenică și bun cunoscător al specificului muncii cu amatorii. Am început prin a-l întreba ce este mai important: să se dea un număr

jini doar pe acesta, mai ales cîntînd către o formulă instituționalizată...

— „Spontaneitate” și „instituție” sînt noțiuni contradictorii. Apoi, ca să revin la ceea ce vă spuneam, mai este și problema timpului. Repetițiile și spectacolele nu pot avea loc în timpul programului

TEATRUL de la poarta UZINEI

relativ mic de premiere în cît mai multe reprezentații, ajungîndu-se, astfel, la un fel de profesionalizare a interpreților, sau să se prezinte publicului cît mai multe și inedite titluri, fie și în reprezentații-unice, concepîndu-se spectacolul amatorilor drept un produs artizanal, circumstanțial și întrucitva festiv (în sensul în care erau festive spectacolele antice și medievale)?

— Factorii de răspundere locali apreciază, că repertoriul trebuie să fie foarte legat de problemele caracteristice uzinei, „ca la brigadă”; așa încît întrebarea este prematură. La fel, și discuția despre alternativa între o formulă de teatru riguros articulată și una bazată pe improvizatie. Pe de altă parte, teatrul amatorilor nu trebuie să-l dubleze pe cel profesionist; ar fi inutil. Importantă e pregătirea pentru cultură.

— De la înființarea teatrului, ați dat patru reprezentații, cu două titluri. Nu e cam puțin?

— Pentru o activitate ritmică și permanentă, este nevoie de un cadru organizatoric-administrativ mai bine precizat, de un minimum de buget al teatrului muncitoresc, de un stimulent acordat interpreților, fie chiar unul simbolic.

— Cu alte cuvinte, chiar dacă teatrul făcut de amatori se naște din entuziasm, el nu se poate spri-

de lucru al uzinei — și e normal să fie așa; dar nu-l deloc normal ca, atunci cînd e vorba de concursuri, care ar trebui să fie adevărate sărbători în viața artiștilor-amatori și a publicului (alcătuit, de obicei, din colegii de muncă ai acestora), să se piardă, din cauza slabei organizări, a programării pripite, ore și zile întregi din timpul liber al participanților. Se întimplă să fim chemați duminică dimineața și să ne vină rîndul pe scenă după-amiaza, spre seară. Se mai întimplă ca spectacolul respectiv să fie prezentat o singură dată, în fața unei săli goale și a unui juriu incomplet și obosit. Astfel încît nu e de mirare că instructorul echipei, regizorul teatrului muncitoresc, nu reușește să fie prea convingător cînd cere trupei să reia munca. Multe dintre aceste neajunsuri ar dispărea, dacă directorii cluburilor în cadrul cărora funcționează teatrele muncitorești ar fi prezențe mai active în viața acestora, acordînd o mai mare atenție cadrului în care se desfășoară munca trupei și a regizorului-invitat, facilitînd o mai bună cunoaștere a nevoilor teatrului de către comitetul sindical și conducerea uzinei sau a platformei industriale respective.

Giindindu-ne la cele spuse de interlocutorul nostru, și cău-tînd o soluție problemelor ridicate de el, am continuat prin a vizita Întreprinderea de Utilaj Chimic „Grivița Roșie”, unde am stat

de vorbă cu tovarășii NICOLAE FLOREA și PETRE NICOLAU, președintele și, respectiv, secretarul comitetului sindical.

— Din câte știu, clubul Întreprinderii dumneavoastră dispune de condiții dintre cele mai bune. Cum se rezolvă problemele legate de activitatea Teatrului Muncitoresc „Grivița Roșie” ?

— În ce privește costumele, apelăm la capitolul rezervat, în bugetul sindicatului, activităților culturale. Atunci cînd este nevoie de decoruri, ne mai ajută și atelierul de tâmplărie al Întreprinderii. Iar Teatrul de Comedie, care ne sprijină în pregătirea spectacolelor, ne-a promis cîteva reflectoare, imposibil de procurat în vreun alt mod.

— Care este componența trupei actricești ?

— Echipa a fost realizată în special cu angajații centrului nostru de calcul, care și-au exprimat dorința de a face teatru. Ea este alcătuită în majoritate din programatori, tineri cu studii medii și postliceale, cărora li se adaugă doi muncitori și trei ingineri. Aș vrea să amintesc numele lui Gheorghe Dobrescu, un muncitor în vîrstă de 22 de ani, foarte talentat și om de o seriozitate ireproșabilă, despre care cred că vom mai auzi. Nu ar fi primul talent ieșit din mijlocul colectivului nostru.

— Ce loc ocupă activitatea actorilor amatori în preocupările comitetului sindical ? l-am întreat în continuare pe tovarășul NICOLAE FLOREA.

— Pe lângă preocuparea pentru o bună organizare a muncii teatrului, căutăm, cu mijloacele pe care le avem la îndemînă, să facem în așa fel încît interpreții noștri să simtă că sînt apreciați. Ce-l drept, cîteodată mai apar și fenomene de autoapreciere excesivă — netolerate, însă, nici de noi și nici de ceilalți membri ai colectivului.

— Există mai multe puncte de vedere asupra scopurilor pe care ar trebui să și le propună un teatru de amatori. Unii vor să vadă în

actorul amator un profesionist în devenire, alții susțin că ar fi suficient ca el să devină un spectator avizat, un om care învață să gîndească actul artistic într-un mod personal. Pentru care dintre aceste poziții optați, tovarășe NICOLAU ?

— Mai degrabă, pentru a doua. E important ca ei să fie oameni care știu să gîndească.

— Ce repertoriu prezentați publicului ?

— Comedie cu nou-născuți, cu care am dat patru reprezentații, și Fugiți, vin clienții ! — în pregătire. Din păcate, atît trupa, cît și regizorul (Tudor Florian, de la Teatrul de Comedie — n.n.) dau dovadă de prea puțină maleabilitate. Prea se lungeste pregătirea unui spectacol. Ar trebui ca repetiția să aibă loc chiar dacă unul dintre interpreți, prin forța împrejurărilor, absentează — situație frecventă, pentru că mulți lucrează în ture. Apoi, cred că teatrul nostru ar trebui să-și găsească și piese mai apropiate de specificul întreprinderii ; eu nu aș fi ales piesa lui Mazilu, care se petrece într-o cooperativă*.

— Ce alte inițiative mai sînt de consemnat ?

— Am pus la punct amănuntele unui „turneu” care urmează să aibă loc în luna februarie, la mai multe întreprinderi din Capitală : „Electronica”, „23 August”, „Republica” și „Semănătoarea”. Este o primă etapă a schimbului de experiență cu celelalte teatre muncitorești, de care va profita în primul rînd publicul. Colaborăm cu Teatrul de Comedie și cu Teatrul „Nottara”, care dau la noi cîte un spectacol pe lună. Deoarece clubul este situat pe Calea Griviței, de majoritatea acțiunilor beneficiază și publicul din cartier. Am găzduit și un concert al Filarmonicii, cu violonistul Ion Voicu și dirijorul Mădălin Voicu ; sala era arhiplină. Sperăm ca și la viitoarele noastre spectacole să fie la fel.

* Aici, ar fi trebuit să-l întreb pe interlocutor : „Nu e un punct de vedere prea îngust ?” (D. W.)

A flate la început de drum, noile teatre muncitorești sînt încă în căutarea propriei identități. Orice teatru are nevoie de cîteva succese hotărîtoare pentru a putea să aspire la un asemenea statut ; cît despre trupele recent constituite, ele de-abia își explorează posibilitățile. Și totuși, se poate observa de pe acum că există ceva care le particularizează, și acest „ceva” este, în stadiul actual, stilul de muncă al celor ce le îndrumă și ajută în activitatea lor. Problemele organizatorice sînt asemănătoare, dacă nu identice, în majoritatea cazurilor. Rezolvarea lor este ceea ce diferă. Uneori, întrebărilor retorice ale unora („Cum se poate face un asemenea lucru în atari condiții ? !”) le răspunde, simplu, activitatea altora.

Se poate spune că noile instituții se și achiță de una dintre sarcinile lor importante, aceea a activizării culturale, începînd să-și formeze un public constant. În schimb, realizările lor sînt încă modeste sub aspect propriu-zis artistic — adică *semnificativ*. La aceasta contribuie și împrejurarea că nici un „nume mare” din regia noastră de teatru, și prea puțini regizori tineri, nu s-au „lansat într-o aventură” cu mișcarea artistică de amatori.

Să fie oare prea devreme pentru a vorbi despre rezultate spectaculoase? De vreme — și nu prea... Deși teatrele muncitorești nu funcționează, ca atare, decît de aproximativ un an, ele sînt continuatoarele unei îndelungate tradiții a artei amatoare (citește: neconvenționale, neconformiste, necomerciale). Iar dovada creativității, a originalității lor, o pot face doar ele însele.

Dan WEIL

„Liniște! Se repetă!”

A m petrecut o după-amiază printre actorii amatori ai celui mai tînar teatru muncitoresc: PITEȘTI-NORD.

— „Pămîntul trebuie păzit, / La fel, libertatea și ceea ce / numai oamenii au: / ȚARA, ȚARA!” Glasul vibrant care recită aceste versuri este al tinerei Mariana Laudă. Dar regizorul, actorul Dem. Niculescu, de la Teatrul „A. Davila”, e și nu e mulțumit: „Mariana, vreau să reciti cu mai multă forță și demnitate. Atenție, o luăm de la început. Deci, faceți cercul la loc, întindeți mîinile și, după ce începe muzica, vă întoarceți ușor și vă îndreptați spre public; atunci, începe Gabi: »Stelele trebuie păzite / La fel, frunzele copacilor și lumina soarelui». Dar cu căldură și convingere, astfel ca vorbele voastre să emoționeze. Nu uitați nici o clipă ideea esențială a textului, a spectacolului nostru: dorința oamenilor de a-și apăra viața nouă, pe pămîntul țării. E vorba de poruncile țării!”

Acesta este și titlul spectacolului: *Poruncile țării* — montaj muzical-literar de autorul piteștean Dan Panțoiu. Repetiția continuă încă vreo două ore. Cum spune regizorul, care este și îndrumătorul permanent al noului teatru muncitoresc, acum, în perioada premergătoare fazei județene a celei de-a III-a ediții a „Cîntării României”, spectacolul se cere a fi încă sľeuit, finisat, astfel ca nobilul său mesaj să ajungă în conștiința oamenilor.

Cei ce repetă — tinere și tineri din secțiile productive ale Combinatului de articole tehnice din cauciuc, una dintre cele mai importante unități de pe platforma industrială Pitești-nord — alcătuiesc primul nucleu de actori amatori al noului teatru muncitoresc: Gheorghe Isac — mecanic, Silvia Isac, Gabriela Abăluță, Eugen Olaru, Mariana Drăghici — operatori chimiști, Sandu Bogdan — programator, Marilena Stanciu —

operatoare la aparatele de măsură și control, Mariana Laudă — muncitoare energeticiană. Nici unul nu depășește vîrsta de 25 de ani.

Teatrul muncitoresc Pitești-nord a luat ființă în toamna anului 1980; spectacolul inaugural, *Voievozii peste veacuri* (colaj de fragmente din piese istorice), a fost prezentat de Teatrul „A. Davila” din Pitești, cu sprijinul formațiilor artistice de amatori din această platformă industrială, unde lucrează cam 20.000 de oameni. Prima premieră a noii unități artistice muncitorești este *Poruncile țării*; cele patru reprezentații, date la sediul teatrului, înainte de faza municipală a Festivalului, s-au bucurat de un succes deosebit. Sala de spectacol cu 250 de locuri, de o eleganță modernă, cu o scenă largă și dotată cu toate cele necesare, a fost amenajată pe locul unei hale, și datorită inițiativei și entuziasmului tinerilor actori amatori și acestui animator neobosit, actorul Dem. Niculescu, care îndrumă, din 1955, multe formații artistice de amatori din oraș. Conlucrarea dintre artiștii profesioniști și amatori își spune cuvîntul pînă în cele mai mici amănunte. Teatrul „A. Davila” sprijină pe multiple planuri — artistic, tehnic, material — activitatea artiștilor amatori de aici. Urmărind să insufle tinerilor muncitori piteșteni dragoste pentru teatru, spectacolele celor patru secții ale Teatrului „A. Davila” — proză, estradă, păpuși și muzică populară — sînt deseori prezentate în noua sală a teatrului muncitoresc.

La sfîrșitul repetiției, regizorul Dem. Niculescu și-a adunat echipa și a constituit un colectiv de lectură, căruia i-a oferit spre dezbateri vreo douăzeci de piese, spre a alege, dintre ele, textele viitoarelor spectacole. Acest colectiv se va adresa și cenaclului local „Liviu Rebreanu, solicitînd piese inspirate din viața muncitorilor din unitățile platformei industriale. Teatrul muncitoresc Pitești-nord se dorește o instituție artistică de sine stătătoare, cu repertoriu permanent; în acest scop, trebuie prevăzut și pregătit totul.

Stan VLAD